

ประโยค ป.ธ. ๗
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๑. อามิสบุชา ยังเป็นการบูชาที่มีผลมากถึงอย่างนี้ก่อน จะกล่าวไปใยถึงปฏิบัติบูชาเล่า เพราะกุลบุตรเหล่าใด บูชาพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยคุณทั้งหลายของตน คือด้วยการถึงสรณะการรับสีกขาบทและการสมาทานองค์อุโบสถก็ดี คือด้วยปาริสุทธิสีล ๔ ก็ดี ใครเล่าจักพรรณนาผลการบูชาของกุลบุตรเหล่านั้นได้ ฯ ก็ กุลบุตรเหล่านั้น ท่านกล่าวว่า บูชาพระตถาคตด้วยการบูชาอย่างยิ่ง ฯ ถามว่า ใครกล่าว ฯ ตอบว่า พระผู้มีพระภาคเจ้า ฯ แท้จริง ในคราวที่พระผู้มีพระภาคเจ้า บรรทมบนพระแท่นที่มหาปรินิพพาน เทวดาในหมื่นจักรวาลประชุมพร้อมกันในจักรวาลนี้ บูชาพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยเครื่องสักการะมีมาลาทิพย์เป็นต้น ฯ ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า(ขณะ)บรรทมแล้วนั้นแล ทอดพระเนตรเห็นเครื่องสักการะมากมายที่บริษัทซึ่งชุมนุมกันแต่พื้นปฐพี จนกระทั่งถึงขอบปากจักรวาล และแต่ขอบปากจักรวาลจนกระทั่งถึงพรหมโลก กระทำแล้วด้วยอุตสาหะอย่างใหญ่หลวง จึงทรงแสดงเครื่องสักการะนั้นแก่พระอานนทเถระ ตามนัยที่ตรัสไว้ในมหาปรินิพพานสูตรแล้ว เมื่อจะทรงแสดงความที่พระองค์ไม่เป็นอันบริษัทสักการะแล้วแม้ด้วยเครื่องสักการะมากมายนั้นเลยทีเดียว จึงตรัสว่า อานนทฺ ตถาคต จะชื่อว่าเป็นอันบริษัทสักการะ เคารพ นับถือ บูชา นบนอบ ด้วยเครื่องสักการะเพียงเท่านี้ หามิได้เลย ฯ มีคำอธิบายที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดังนี้ว่า อานนทฺ อภินิหารที่เราผู้หมอบแทบฝ่าพระบาทของพระที่ปึงกรพระพุทธเจ้ากระทำแล้ว เพื่อต้องการมาลา ของหอม คนตรี และสังคิตทั้งหลาย หามิได้เลย เราบำเพ็ญบารมีเพื่อต้องการมาลาเป็นต้นนั้น ก็หาไม่ เพราะฉะนั้น เราจึงไม่ชื่อว่าเป็นอันบริษัทบูชาด้วยการบูชานั้นเลย ฯ ถามว่า ก็ ในบาลีประเทศอื่น พระผู้มีพระภาค ทรงพรรณนาผลแห่งการบูชาที่บุคคลถือเครื่องสักการะแม้เพียง

ดอกสามหาวดอกเดียว รำลึกถึงพระพุทธคุณทั้งหลาย กระทำแล้ว (ว่ามีผล) แม้พระพุทธญาณก็ไม่ทรงกำหนดแล้ว เหตุไฉน ในบาลีประเทศนี้ จึงทรงคัดค้านการบูชาอันยิ่งใหญ่อย่างนี้เสียเล่า ฯ ตอบ เพราะ(มุ่ง)อนุเคราะห์บริษัทประการหนึ่ง เพราะพระองค์มีพระประสงค์ถึงการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนแห่งพระศาสนาประการหนึ่ง ฯ

๒. อันธรรมดาว่า อามิสบูชานั้น ไม่อาจจะดำรงพระศาสนาไว้ได้ แม้เพียงชั่วเวลาคืบข้าวยากู้อีกหนึ่ง ความจริง พระวิหารแบบพระมหาวีหาร ตั้ง ๑,๐๐๐ หลังก็ดี พระเจดีย์แบบพระมหาเจดีย์ตั้ง ๑,๐๐๐ องค์ก็ดี หากจะดำรงพระศาสนาไว้ได้ไม่ เพราะมีอานิสงส์เฉพาะแก่ผู้ทำเท่านั้น ส่วนการปฏิบัติชอบ เป็นการบูชาที่สมควรแก่พระบรมศาสดา(โดยแท้) ฯ เพราะ การปฏิบัติชอบนั้น พระพุทธองค์ทรงโปรดด้วย สามารถจะดำรงพระศาสนาไว้ได้ด้วย ฯ เพราะเหตุนี้ พระบรมศาสดา ครั้นทรงคัดค้านอามิสบูชาแล้ว เมื่อจะทรงอนุญาตปฏิบัติบูชาอีกอย่างหนึ่ง จึงตรัสว่า ดูก่อนอานนท์ ผู้ใดแล เป็นภิกษุก็ตาม เป็นภิกษุณีก็ตาม เป็นอุบาสกก็ตาม เป็นอุบาสิกา ก็ตาม เป็นผู้ปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง มีปกติประพฤติตามธรรม อยู่ ผู้นั้น ชื่อว่า สักการะ เคารพ นับถือ บูชา ตถาคต ด้วยการบูชาอย่างยิ่ง เพราะเหตุนี้ อานนท์ เธอทั้งหลาย พึงศึกษาในพระธรรมวินัยนี้ว่า เราทั้งหลาย จักเป็นผู้ปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรม ปฏิบัติชอบยิ่ง มีปกติประพฤติตามธรรม อยู่ อานนท์ เธอทั้งหลาย พึงศึกษาอย่างนี้แล ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๗
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. เอวํ ตาว อามิสปุชา มหปผลา โหติ โก ปน วาโท ปฏิปตฺติปุชาย
 ยโต เย กุลปุตฺตา สรรณคมนสิกขาปทปฺปฏิกุคฺคหณอุโปสถงฺคสมาทาเนหิ
 จตฺตปาริสฺสุทฺธิสึเลหิ จ อตฺตโน कुณฺเหหิ ภควนฺตํ ปุเชนฺติ เก เตสํ ปุชามลํ
 วณฺณยิสฺสนฺติ ฯ เต หิ ตถาคตํ ปรมาย ปุชาย ปุเชนฺตึติ วุตฺตา ฯ เกน
 วุตฺตา ฯ ภควตา ฯ ยथा หิ ภควา มหาปรินิพฺพานมณฺจเก นิปฺชชฺติ ตทา
 ทสฺสทสฺสจกฺกวาเพทเวตา อิมสฺมี จกฺกวาเพ สนฺนิปตฺติวา ทิพฺพมालาทีหิ
 ภควนฺตํ ปุเชสฺสุ ฯ อถ ภควา นิปฺนโนเยว ปจฺวีตลโต ยาว จกฺกวาพมฺขวภูฏิยา
 จกฺกวาพมฺขวภูฏิตो จ ยาว พุทฺทมโลกา สนฺนิปตฺติตาย ปรีสาย มหนฺเตน
 อุตฺสาเหเน กตํ มหาสกฺกาโร ทิสฺวา อานนฺทตฺถเรตฺส มหาปรินิพฺพานสตฺเต
 วุตฺตนเยเน ตํ สกฺกาโร ทสฺเสตฺวา เตนาปี อตฺตโน อสกฺกตภาวเมว ทสฺเสนฺโต
 น โข อานนฺท เอตฺตาวตา ตถาคโต สกฺกโต โหติ ครุกโต มานิตो ปุชิตो
 อปฺจิตฺติ อาท ฯ อิทํ วุตฺตํ โหติ อานนฺท น มया ทีปงฺกรปาทมฺมุเล นิปฺนเนน
 มาลาคนฺธศฺรียสฺงฺคิตานมตฺถาย อภินิหาโร กโต น เอตตฺถาย ปารมฺมियो ปูริตา
 ตสฺมา น โข อหํ เอตาย ปุชาย ปุชิตो นาม โหมีติ ฯ กตฺมา ปน
 ภควา อณฺเฑตฺถ เอกํ อุมฺมารปฺปมตฺตํปี กเหตุวา พุทฺธคฺุณฺเ อาวชฺเชตฺวา
 กตาย ปุชาย พุทฺธลฺลาเนนาปี อปฺริจฺฉินฺนํ วิปากํ วณฺเฑตฺวา อิชฺ เอวํ
 มหตี ปุชํ ปฏิกฺขิปปตีติ ฯ ปรีसानุคฺคเหเน เจว สาสนฺสฺส จิรภูจิติกามตาย จ ฯ

๒. อามิสปุชา จ นามเสา สาสนํ เอกยาคฺุปานกาลมตฺตํปี สนฺธฺราเรตฺตุ
 น สกฺโกติ มหาวิหารสทิสฺสยหิ วิหารสทฺสสปี มหาเจตฺยสทิสฺสํ เจตฺยสทฺสสปี
 สาสนํ สนฺธฺราเรตฺตุ น สกฺโกติ เยเน กตํ ตสฺเสว โหติ สมฺมาปฏิปตฺติ ปน
 สตฺถุ อณฺุจฺฉวิกา ปุชาน ฯ สาท หิ เตเน ปฏฺุจิตา เจว สกฺโกติ จ สาสนํ
 สนฺธฺราเรตฺตุ ฯ ตสฺมา อามิสปุชํ ปฏิกฺขิปปิตฺวา อิตฺโร อณฺุชานนฺโต อาท โย โข
 อานนฺท ภิกฺขุ วา ภิกฺขุณี วา อุปาสโก วา อุปาสิกา วา ฐมฺมานุฐมฺมปฏิปฺนโน

วิหริติ สามิจิปฏิบัติปฺโน อนุชฺมจารี โส ตถาคตํ สกฺกโรติ ครุทโรติ มานนติ
ปฺุเชติ ปฺรมาย ปฺุชชาย ตสฺมาติหानนฺท ฐมฺมานุชฺมปฏิบัติปฺนฺนา วิหริตฺสสาม
สามิจิปฏิบัติปฺนฺนา อนุชฺมจารีโนติ เอวญฺหิ โว อานนฺท สิขฺจิตฺตพฺพนฺติ ฯ
